

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 95.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411866755184/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

at min Fod vilde glide ved det første eller andet Skridt paa den bratte Vei, og jeg nedhvirvles i Afgrunden?

Jo, takket være Jesu skønne Lære, ofte fornyede den mit Mod i Fortvivlelsens Slund, og trøstede mig i Nødens Time, ofte skal endnu min Aand og mit Hjerte, naar hin bliver dorsk og dette koldt i Verdensvrirmlen, ofte skulle de da oplives og opvarmes af hin lyse Sols glandsfulde Straaler, der sprede saa blid en Varme trindt sig.

Den frydfulde Tanke, jeg skal leve, naar jeg dør, den skal være min kraftige Trøst i alle de Rystelser, som forestaa.

Henrykkes og begeistres jeg ved det svage Billede, min Indbildningskraft skaber af Evighedens uvisnelige Blomster, skulde jeg da gyse for Gangen giennem den tomme Ørk, som leder mig did? Skulde jeg vende mig hen til mere lokkende Egne, men som snart tabe sig i et end skrækkeligere Øde? Nei, jeg vil taale, vil sværge Lasten Had og lade Herren raade. Sikkert vil Han, som ene kan, læge min dybe Vuude«.

De første bevarede Blade af selve Dagbogen indeholder en Optegnelse fra 6 Mai 1806, hvis Begyndelse mangler.

[Maj 6te]

. Dog hvad kalder Jeg at reddes? Er det at komme tilbage til Hverdagslivet, lade Ærgerrighed eller en anden uædlere Lidenskab træde frem og fortrænge den, der nu omfatter og hersker Mig? Saa er det vel, ja Jeg stræber endog stundum at oplue min Ærgerrighed, at indbilde Mig, min Kærlighed kun bør ansees som et Redskab i dennes Haand, brugt til at udvikle mine Kræfter. — Det er Mig saameget lettere at komme øjebliklig did, som Begærlighed efter Ros og Ære forhen styrede Mig og en stor Del af mine Handlinger. —

Men kan Jeg ønske nogensinde atter at blive, hvad Jeg var? Kan Jeg indbilde Mig, Kærligheden blot hævede Mig, for at Jeg skulde falde ned paa den forrige Punkt, med flere Fordringer? Maatte Jeg ikke vedblive at være Mig selv fremmed, for at holdes i den Tro, at min Natur, der engang ahnede de højeste Nydelser, nu kunde tilfredstilles ved de laveste, mest indskrænkede, for at kunne prale med hin Ahnelse, der just derved forsvinder, da dens Væsen er Vemod?

Nej, Jeg kan ikke virkelig ønske en saadan Helbredelse, hvor

Af Grundtvigs Dagbøger

ofte Jeg end i Utaalmodighed ønsker den. — Mit eneste Ønske er Umulighed, det, i fuld Besiddelse at eje, eller rettere fuldkommen at ejes af, identificeres med et Væsen, i hvilket min Ahnelse opløste sig. — Men Jeg Daare! Selv under de dristigste Forudsættelser er dette utænkeligt. —

Elskedes Jeg end af Tryllerinden, laa Jeg end ved hendes hede Barm, indlulles kunde Jeg da i vellystig Slummer, drømme kunde Jeg da de saligste Drømme; men de ville svinde, svinde hastig som den ilende Sols Billede fra det omsvømmende Vand. — Hun — Jeg føler det — er ikke Genstanden for min Ahnelse, men kun dens Udtryk, dens i sig vilkaarlige, men for Mig uvilkaarlige Billede. — Min Ahnelse vaagnede først med min Følelse, og derfor sammenknyttede begges Genstander sig uden dog at blive eet. Dunkelt kan Jeg skelne mellem dem, men aldrig adskille dem. —

Saaledes opløser sig da frivillig for mit Øje det Problem: »Kan Man elske uden eengang?« Svaret vorder dobbelt. Er og bliver Kærligheden hos Individet blot jordisk, er den, selv i Kulminationpunktet, kun et Foster af endelig Trang, da kan den ogsaa vende tilbage under forandret Form. Men er den enten Produktet af en Ahnelse om højere Væren, der skuffet af enkelte Træk troer at have fundet sit hele, eller den i sin spædeste Alder vækker hin, i det nogle af Genstandens Træk pege hen paa noget Højere, da er den een og kun een; thi Individet kan kun ahne et udefit Helt, og dette Hele lader sig for ham kun repræsentere ved een endelig Form. —

Men hvor er da den Havn, Jeg vil ikke sige, som Jeg kan naa, men som Jeg kan attraa, hvis fjerne Syu kan sysselsætte mine Kræfter og skænke dem kraftydende Nydelse?

Min Ahnelse tør Jeg ikke glemme; thi da nedsank Jeg for Mig selv til et Intet; vedblive at hæfte den paa hin jordiske Genstand kan Jeg ikke, uden at nedbryde mit Væsen; overflytte den er mig umuligt. Eller er det maaske muligt? Kan Jeg maaske overflytte den, ikke paa nogen Anden, men paa Mig selv? Men da maatte Jeg først kunne skille den fra hin Genstand, der er for Mig dens Udtryk. Først maa Jeg da med dristig Haand hæve Sløret, der hviler over det Allerhelligste, hvorfra Ahnelsen udstrømmede, det Slør, for hvilket Jeg hidtil for grunde tilhænge. Først da, naar Jeg bliver Mig det Ahnede bevidst, kan Jeg adskille det fra Hende, i hvem det saalænge ene er til for Mig, og min egen Aand bliver dets Udtryk.

Kan [Jeg] bringe det saavidt, da er Jeg reddet; thi da er Jeg